

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE
WEJHEROWO W ROKU 2020**

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
Wejherowo

Opracowała: Natalia Grodzka

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WEJHEROWO W ROKU 2020

I. Wprowadzenie.....	2
II. Realizacja zadań przewidzianych w Programie.....	2
Cel I Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.....	2
1. Wspieranie placówek leczenia uzależnień.....	2
2. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.....	6
Cel II Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	6
1. Organizowanie i prowadzenie pracy terapeutycznej z rodziną.....	5
2. Organizowanie i prowadzenie pomocy psychologicznej psychoterapii współuzależnienia.....	6
4. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i /lub zagrożonych narkomanią oraz wychowujących się w warunkach niesprzyjających ich prawidłowemu rozwojowi.....	6
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	10
Cel. III Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.....	13
1. Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów.....	13
2. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii.....	17
3. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.....	15
4. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych.....	16
CEL IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.....	16
Realizacja zadań gminnego programu poprzez podejmowanie aktywności w następujących obszarach:.....	16
Cel V. Organizowanie i finansowanie działalności Gminnej Komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.....	17
Podejmowanie działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia.....	17
III. Finansowanie programu.....	19
IV. Monitorowanie programu.....	20
V. Wnioski i rekomendacje.....	22

I. WPROWADZENIE.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo na 2020, przyjęty Uchwałą NR XIV/161/2019 Rady Gminy Wejherowo z dnia 18 grudnia 2019r. określa działania i cele lokalnej strategii w zakresie profilaktyki alkoholizmu i narkomanii związanych z redukcją szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu i używania środków psychoaktywnych.

Działania prowadzone w ramach Programu ściśle nawiązują do celów określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wejherowo oraz w Ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U z 2021 r. poz. 183).

W związku z zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) do gminnego Programu wprowadzono zmiany, mające wpływ na realizację zadań.

W Programie tym wyodrębniono konkretne zadania dla samorządów, których celem jest poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców. Cel operacyjny nr 2 Narodowego Programu Zdrowia pod nazwą „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” konkretyzuje zadania, do których realizacji zobowiązano jednostki samorządu terytorialnego poprzez programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii. Zakres zadań uwzględnia m.in. promocję zdrowia, profilaktykę, redukcję szkód oraz rehabilitację zdrowotną, społeczną i zawodową, diagnozowanie i badanie zjawisk związanych z używaniem alkoholu oraz współpracę międzynarodową w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

W ramach programu realizowano zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w oparciu o lokalne potrzeby i cele zaplanowane do realizacji. Działania adresowane w programie zostały skierowane do społeczności z terenu gminy Wejherowo, uwzględniając grupy zwiększonego ryzyka, osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób i instytucji działających w obszarze profilaktyki uzależnień i leczenia odwykowego.

Na realizację programu, w tym również na zadania realizowane przez placówki wsparcia dziennego, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, wykorzystano środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

II. REALIZACJA ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROGRAMIE.

CEL I ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW.

1. WSPIERANIE PLACÓWEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ.

- a) Dofinansowanie kształcenia pracowników leczenia odwykowego.
- b) Dofinansowanie obowiązkowych szkoleń do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień oraz dofinansowanie pracy konsultanta programu terapeutycznego.

- c) Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego.
- d) Finansowanie superwizji klinicznej pracowników placówek leczenia uzależnienia.
- e) Dofinansowanie remontu i adaptacji placówek leczenia odwykowego oraz doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.
- f) Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce.
- g) Tworzenie oferty dla osób niesłyszących pijących problemowo.
- h) Wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w domach pomocy społecznej.
- i) Dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.

W ramach Gminnego Programu dofinansowana została działalność Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie, w tym kształcenie pracowników leczenia odwykowego, doskonalenie zawodowe pracowników lecznictwa odwykowego, superwizja kliniczna pracowników placówek leczenia odwykowego, doposażenie placówek oraz zakup materiałów edukacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Realizacja zadań leczenia uzależnień przez OPI RiPA została oparta na pracy z osobami uzależnionymi, osobami współuzależnionymi, Dorosłymi Dziećmi Alkoholików, osobami uwikłanymi w przemoc domową, pracę z młodzieżą oraz poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi i członków ich rodzin.

Usługi leczenia uzależnień w szczególności miały charakter porad diagnostycznych, sesji psychoterapii, sesji psychoterapii grupowej, maratonów terapeutycznych czy porad w punkcie konsultacyjnym. Leczenie osób uwikłanych w przemoc domową prowadzono w formie zajęć indywidualnych i grupowych w zależności od potrzeb. Praca z młodzieżą miała charakter spotkań indywidualnych.

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie współpracuje z instytucjami zaangażowanymi w realizację działań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, znajdującymi się w powiecie wejherowskim, jak również położonych w najbliższej okolicy. W 2020r. ze wsparcia Ośrodka skorzystały 123 osoby uzależnione z terenu gminy Wejherowo oraz 57 rodzin. Dane obrazujące ilość pacjentów korzystających z porad i terapii w ośrodku przedstawia tabela poniżej.

TABELA 1: Procentowy udział pacjentów, którzy korzystali z porad i terapii w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie w 2020 roku.

Lp.	Miasto/Gmina	Uzależnieni	Rodziny	Ogółem	%
1.	Miasto Wejherowo	212	139	351	47,50
2.	Gmina Wejherowo	66	57	123	16,64
3.	Miasto Reda	35	27	62	8,39
4.	Miasto Rumia	31	15	46	6,22
5.	Gmina Luzino	17	13	30	4,06
6.	Gmina Gniewino	16	13	29	3,92
7.	Gmina Łęczycze	15	3	18	2,44

8.	Gmina Puck	11	6	17	2,30
9.	Gmina Choczewo	11	5	16	2,17
10.	Gmina Szemud	9	3	12	1,62
11.	Gmina Krokowa	2	8	10	1,35
12.	Miast Puck	3	6	9	1,22
13.	Gmina Linia	5	1	6	0,81
14.	Miasto Gdynia	0	4	4	0,22
15.	Miasto Gdańsk	0	2	2	0,27
16.	Miasto Władysławowo	1	0	1	0,14
17.	Gmina Sierakowice	1	0	1	0,14
18.	Miasto Lębork	0	1	1	0,14
19.	Czersk	0	1	1	0,14
	Razem	435	304	739	100 %

Zespół terapeutyczny Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień składa się z 15 pracowników, w tym psychologów, specjalistów psychoterapii uzależnień, psychoterapeutów oraz specjalisty psychiatrii. Cena jednego świadczenia w sesjach grupowych wyniosła 40,36 zł/1 osobogodzinę. Koszt terapeuty wyniósł 106 zł/godzinę w tym koszty płacy bezpośredniej, ZUS pracodawcy, pozostałe koszty osobowe, szkolenia i delegacje, rejestracja i statystyka, koszty administracyjne, energia, co, materiały, usługi obce oraz koszty zarządu. Pozostałe świadczenia zostały rozliczone ze środków OPiRPA z NFZ oraz innych dotacji. Koszty jednego świadczenia oraz koszty pracy terapeuty nie wzrosły.

W okresie od 01 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r. w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zarejestrowano ogółem 739 pacjentów, udzielono łącznie 12 588 świadczeń zdrowotnych, gdzie przez świadczenie zdrowotne rozumie się spotkania indywidualne z terapeutą lub udział w grupowej sesji terapeutycznej. Praca terapeutyczna opierała się na terapii osób uzależnionych od alkoholu, terapii dla osób współuzależnionych, osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików. w porównaniu do roku poprzedniego.

2. PROWADZENIE PUNKTÓW KONSULTACYJNYCH DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN.

Z danych uzyskanych z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie wynika, iż w roku 2020 zarejestrowano 123 osoby z problemem alkoholowym i współuzależnienia z terenu gminy Wejherowo (dotyczy osób przyjętych z terenu gminy z dotacji i z Narodowego Funduszu Zdrowia).W ramach punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych

i eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi przyjęto 8 osób, w ramach Punktu Konsultacyjnego dla młodzieży i ich rodzin objęto pomocą 2 osoby.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie. Do zadań Punktu Konsultacyjnego należało, m.in.: motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie tych osób do leczenia specjalistycznego, bądź motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia oraz udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym. Specjalista pracy socjalnej - członek GKRPA oraz psycholog świadczyli poradnictwo codziennie w godzinach pracy Ośrodka. Na potrzeby GKRPA psycholog udzielił 25 porad, członek GKRPA również udzielił 25 porad, z poradnictwa przy GKRPA skorzystało łącznie 31 rodzin.

W ciągu 2020 roku w Punkcie Konsultacyjnym w GOPS w Wejherowie specjalista pracy socjalnej - członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził 1 konsultację, osoby z poza terenu gminy. łącznie w ramach posiedzeń GKRPA przeprowadzono 21 rozmowy z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu i niektórymi członkami ich rodzin (przy 56 umówionych spotkaniach). Spotkania miały charakter rozmów diagnostycznych, motywacyjnych do podjęcia leczenia odwykowego, wspomagających utrzymanie abstynencji, informujących o formach pomocy dla osób zamieszkujących razem z osobami uzależnionymi oraz skierowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Ponadto 109 rodzinom udzielono poradnictwa specjalistycznego (bezpłatnych porad udzielił psycholog i prawnik). Z poradnictwa udzielanego bez przyznania świadczenia finansowego skorzystało 110 rodzin tj. 296 osób. W ramach nieodpłatnej pomocy prawnej klienci – mieszkańcy gminy Wejherowo mogli zasięgnąć opinii radcy prawnego. W czasie trwania pandemii porady prawne były realizowane w formie rozmów telefonicznych, zrealizowano 46 porad na 64 umówione porady. Z nieodpłatnych porad prawnych korzystają osoby z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z rodzin uwikłanych w przemoc.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie prowadzony jest również punkt konsultacyjny radcy prawnego, konsultacje odbywają się raz w miesiącu skierowany w szczególności do osób doświadczających przemocy w rodzinie lub innych skierowanych przez pracownika socjalnego, nie kwalifikujących się do poradnictwa w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, a z uwagi na swoją sytuację życiową wymagających porady. Z porad radcy prawnego w 2020r. skorzystały 46 osoby, na 64 umówione spotkania.

Od 2017r. kontynuowana jest współpraca z przedstawicielami Grupy ARKA w ramach działań wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Wypracowano system wspierania osób uzależnionych i ich rodzin, a ulotki informacyjne z danymi adresowymi i godzinami spotkań poszczególnych grup na terenie gminy Wejherowo i w najbliższej okolicy były przekazywane zarówno przez pracowników socjalnych jak i podczas spotkań z członkami GKRPA.

CEL II UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

1. ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PRACY TERAPEUTYCZNEJ Z RODZINĄ.

Praca terapeutyczna z rodziną realizowana została w ramach współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie, na podstawie skierowania przez GOPS w Wejherowie.

Przy Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie funkcjonuje punkt konsultacyjny dla dzieci i młodzieży eksperymentującej z przyjmowaniem dopalaczy i substancji

psychoaktywnych oraz osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i ich rodzin, w którym udzielono pomocy 2 osobom.

2. ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ I PSYCHOTERAPII WSPÓŁUZALEŻNIENIA.

Pomoc psychologiczna w czasie pandemii z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin była prowadzona w formie rozmów telefonicznych oraz indywidualnych spotkań z psychologiem. Przeprowadzono 25 konsultacji na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ I PSYCHOTERAPII DLA OSÓB DOROSŁYCH WYCHOWUJĄCYCH SIĘ W RODZINACH Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM

Pomoc psychologiczna i psychoterapia dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików świadczona była przez wyspecjalizowaną kadrę w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie. Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików opierała się w pierwszym etapie na terapii w ramach spotkań grupowych odbywających się 1 raz w tygodniu oraz spotkań indywidualnych odbywających się również 1 raz w tygodniu. Drugim etapem była terapia pogłębiona podczas zajęć grupowych w trakcie której realizowane były spotkania grupowe 1 raz w tygodniu, a także 2 razy zajęcia „maratonowe” w postaci trzydniowych zajęć terapeutycznych.

W ramach terapii dla młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym prowadzona była terapia indywidualna. Działania związane z pomocą osobom uwikłanym w przemoc domową realizowane były poprzez terapię grupową 1 raz w tygodniu oraz terapię indywidualną 1 raz w tygodniu.

4. POMOC DZIECIOM Z RODZIN Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM I /LUB ZAGROŻONYCH NARKOMANIĄ ORAZ WYCHOWUJĄCYCH SIĘ W WARUNKACH NIESPRZYJAJĄCYCH ICH PRAWIDŁOWEMU ROZWOJOWI.

1) Tworzenie, doposażanie oraz finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego, świetlic z programem opiekuńczo- wychowawczym i /lub socjoterapeutycznym

Na terenie gminy Wejherowo funkcjonują **3** placówki wsparcia dziennego - Placówka Wsparcia Dziennego w Gowinie, Placówka Wsparcia Dziennego w Łężycach oraz Placówka Wsparcia Dziennego w Warszkwie. Placówki Wsparcia Dziennego realizują zadania w okresie nauki szkolnej. Placówki czynne są w następującym wymiarze: w Łężycach 3 dni w tygodniu, w Warszkwie 2 dni w tygodniu, a w Gowinie odbywają się w wymiarze 4 dni w tygodniu. Jednorazowo w zajęciach uczestniczy grupa 15 dzieci w wieku od 6 do 18 roku życia. Łączna liczba dzieci uczęszczających do Placówek Wsparcia dziennego to **35** - stan na grudzień 2020r. (w Gowinie – 12, w Warszkwie – 12, w Łężycach – 11).

Placówki Wsparcia Dziennego są ważnym elementem systemu opieki nad dzieckiem. Poza funkcją opiekuńczą, głównymi zadaniami placówek są:

- pomoc w wychowaniu,
- pomoc w nauce,
- organizacja czasu wolnego,
- nauka kompetencji społecznych.

W placówkach zapewniano dzieciom opiekę wykwalifikowanych wychowawców (zatrudnionych ogółem 4). W celu jak najlepszej pomocy dzieciom wychowawcy placówek pozostawali w stałym kontakcie ze specjalistą profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, pracownikami socjalnymi,

psychologiem, współpracowali również ze szkołami. Dzieciom podczas pobytu zapewniano drobny posiłek dostosowany do pory dnia. Podejmowane były inwestycje na rzecz doposażania Placówek oraz poszerzenia i uatrakcyjnienia oferty zajęć, w miarę zapotrzebowania zgłaszanego przez wychowawców.

W 2020r. w Gminie Wejherowo funkcjonowały 4 Kluby Gier, które swoją ofertą pomagają w opiece nad dziećmi. Zajęcia były realizowane w czterech miejscowościach gminnych: Orlu, Ustarbowie, Kniewie oraz do czerwca 2020 w Bieszkowicach. Kluby Gier skierowane są do dzieci w wieku od 5 do 15 lat, w każdym maksymalnie 15 dzieci pod opieką wychowawcy. Podsumowując Kluby Gier realizowały zajęcia średnio dla 45 dzieci. Celem Klubów było rozwijanie w dzieciach kreatywności, twórczych postaw przy zachowaniu ducha współdziałania z grupą rówieśniczą. Pierwszy Klub Gier powstał z inicjatywy pracownika socjalnego, natomiast działalność kolejnych inicjowała społeczność lokalna. Realizacja tego zadania odbywała się w ścisłej współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z mieszkańcami gminy.

Placówka Wsparcia Dziennego w Gowinie mieści się w Szkole Podstawowej w Gowinie. W 2020r. objęto opieką 12 dzieci w wieku od 5 do 15 roku życia. Opiekę nad dziećmi zapewniało dwóch wychowawców. Zajęcia odbywały się w wymiarze w wymiarze 4 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie.

Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze realizowane w PWD w Gowinie uwzględniały realizację planu pracy dostosowanego do różnych potrzeb dzieci. W szczególności prowadzone były zajęcia edukacyjne w celu pomocy dzieciom w poprawie ocen szkolnych. Uzupełnieniem oferty była organizacja uroczystości okolicznościowych takich jak: Dzień Kobiet. Poza tym zorganizowane zostały święta nietypowe m. in.: dzień pizzy, dzień bezpiecznego internetu, dzień czekolady, dzień kredki, czy postaci z bajek. Prowadzone były również zajęcia aktywizujące dzieci, które przyniosły efekt większej pewności siebie wśród dzieci, ale też chęć w podejmowaniu nowych wyzwań. Podczas posiłków wdrażane były zasady zdrowego żywienia.

Placówka Wsparcia Dziennego w Warszkwie umiejscowiona jest w budynku gminnym na ul. Bukowej 4 w Warszkwie. W 2020r. objęła opieką dzieci w wieku od 5 do 15 roku życia. Zajęcia były prowadzone przez 2 dni w tygodniu w wymiarze 4 godzin dziennie, opiekę zapewniał 1 wychowawca. Wychowawca wspierany był przez dwóch wolontariuszy, z którymi zawarto porozumienie o wolontariacie.

Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w PWD w Warszkwie zostały w szczególności ukierunkowane na budowanie relacji i przynależności do grupy oraz nauce akceptacji siebie i wyznaczaniu granic. Prowadzono zajęcia w następujących formach: zajęć profilaktycznych, zajęć wychowawczych oraz zajęć ruchowych na świeżym powietrzu. We wrześniu 2020r. zatrudniono nowego wychowawcę w Placówce, który poznał swoich podopiecznych, razem stworzyli kodeks zasad panujących w Placówce i realizowali np. zajęcia artystyczno-manualne.

Placówka Wsparcia Dziennego w Łężycach, mieszcząca się w budynku gminnym na ul. Aleja Parku Krajobrazowego 22 w Łężycach, objęła opieką 11 dzieci w wieku od 5 do 12 roku życia.

Zajęcia prowadzone były w dni nauki szkolnej 3 dni w tygodniu w wymiarze 4 godzin dziennie. W placówce realizowane były następujące zajęcia: edukacyjne wyrównujące deficyty w nauce, plastyczne, komputerowe, sportowe i relaksujące. Część zajęć miała charakter grupowy, a część indywidualny przy wsparciu psychologa, który dostępny jest w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Dzieci zaangażowały się w przygotowanie prac pt. „Witaj szkoło” i „Jesień”.

W okresie od marca 2020 r. do maja 2020r. oraz od listopada 2020r. praca Placówek Wsparcia Dziennego była prowadzona w formie zdalnej z uwagi na stan epidemii w całym kraju. Wszystkim wychowawcom udało się regularnie odbywać zajęcia za pomocą dostępnych środków komunikacji

cyfrowej. Jednak należy podkreślić, że wszystkim podopiecznym najbardziej brakowało relacji interpersonalnych i kontaktu z rówieśnikami.

Na terenie gminy Wejherowo w 2020r. funkcjonowały **4 Kluby Gier** w następujących miejscowościach: Ustarbowo (świątlica gminna), Orle (parafia), Kniewo (świątlica gminna) oraz we Klub Gier w Bieszkowicach (budynek Biblioteki) działający do czerwca 2020r. Działania podejmowane w klubach promują pozytywne wzorce spędzania wolnego czasu, profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi czy narkomanii. Kluby Gier nie posiadają sformalizowanej struktury, a z zajęć w klubie może skorzystać każde dziecko.

Klub Gier w Orlu oraz w Ustarbowie finansowany był w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, natomiast Klub Gier w Kniewie i Bieszkowicach z Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Zawarto umowy wolontariackie z wolontariuszami wspierającymi wychowawcę w Klubie Gier w Kniewie. W każdym klubie pracował jeden wychowawca. Finansowanie zadań Klubów Gier dotyczy w szczególności: wynagrodzeń personelu, zakupu artykułów żywnościowych dla dzieci, artykułów papierniczych czy gier i zabawek. Zajęcia w każdym z klubów odbywały się raz w tygodniu w wymiarze 2 godziny dziennie. W Klubach Gier przy współpracy z sołectwami organizowane były zajęcia integracyjne, sportowe czy okolicznościowe.

Finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych w tym w formie zajęć pozaszkolnych oraz w okresie ferii i wakacji.

3) Finansowanie obozów socjoterapeutycznych, profilaktyczno-korekcyjnych oraz wypoczynku letniego, jako integralnego elementu i uzupełnienia corocznej pracy z dziećmi z problemem alkoholowym/problemem przemocy

Podobnie jak w poprzednich latach dzieciom wychowującym się w warunkach niesprzyjających rozwojowi, zagrożonych alkoholizmem oraz z rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny, mimo panującej pandemii udało się zorganizować 14-dniowe kolonie. Z wyjazdu skorzystało 30 dzieci. Małoletni odpoczywali w Jastrzębiej Górze, od 06 sierpnia do 18 sierpnia. Podczas wyjazdu realizowano program profilaktyczno-terapeutyczny, mający na celu rozwój psychospołeczny oraz profilaktykę uzależnień. Pobyt obfitował w zajęcia sportowe na plaży, imprezy integracyjne, turystyczne, rekreacyjne oraz ogólnorozwojowe.

Na przełomie listopada i grudnia 2020r. zaplanowany był turnus wychowawczo-profilaktyczny z kontynuacją nauki szkolnej w Domu Wczasów Dziecięcych w Wygoninie dla dzieci z Gminy Wejherowo, jednak z uwagi na znaczny rozwój pandemii COVID 19 oraz przejście placówek oświatowych na formę pracy zdalnej odwołano planowane przedsięwzięcie.

4) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym /przemocy.

5) Organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji dla wychowawców udzielających pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym/problemem przemocy

W 2020 roku organizowane kursy i szkolenia miały formę online, a w ramach umowy z OPIRPA dofinansowane były również superwizje dla pracowników ośrodka. Nie przeprowadzono szkoleń dla wychowawców placówek.

6) Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących z pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Niedożywienie pociąga za sobą daleko idące konsekwencje, tak w sferze medycznej, jak psychologicznej i społecznej. Niedożywienie obniża odporność organizmu oraz zmniejsza jego wydolność przede wszystkim umysłową, podnosi ryzyko pojawienia się przewlekłych chorób i dysfunkcji. W sferze społecznej, szczególnie jeżeli jest powiązane z ubóstwem, niesie ze sobą niebezpieczeństwo wykluczenia z grupy rówieśniczej, a także gorsze wyniki w szkole, co z kolei przekłada się na szanse na rynku pracy, a w dalszej perspektywie – także na pozycję społeczną. W sferze psychologicznej powiązane z ubóstwem niedożywienie prowadzi do obniżonego poczucia własnej wartości i wycofania się z życia społecznego. Negatywne konsekwencje niedożywienia pojawiają się przede wszystkim wówczas, gdy jego źródłem jest ubóstwo, szczególnie skrajne.

Niedożywienie jest w ich przypadku zaledwie jednym z wielu niekorzystnych czynników, których oddziaływanie nie sposób rozdzielić: chodzi o wykluczenie społeczne, niskie wykształcenie rodziców, wychowanie w niepełnych rodzinach, niesprzyjające sąsiedztwo czy patologie w samej rodzinie. Nie zawsze jednak niedożywienie jest efektem „obiektywnego” ubóstwa: pojawia się również jako efekt złego żywienia dziecka oraz wadliwego kształtowania zachowań żywieniowych.

Dlatego też wychowankowie w Placówkach Wsparcia Dziennego oraz w Klubach Gier objęci są dożywianiem w ramach zajęć. Szczególną uwagę zwraca się na zakup produktów wysokiej jakości, owoców oraz warzyw. Posiłek stanowi istotny element w planie dnia placówek, uczy właściwych nawyków żywieniowych, zasad przygotowywania posiłków, wspólnego spożywania posiłków oraz zasad zachowania się przy stole.

7) Finansowanie nagród, upominków oraz paczek okolicznościowych oraz

8) Organizowanie i /lub finansowanie spotkań i zajęć w celu podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców, w tym szczególności rodziców dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii oraz wychowujących się w warunkach nie sprzyjających ich prawidłowemu rozwojowi.

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych narkomanią podejmowane były wspólne działania organizacji czasu wolnego dzieciom i rodzicom.

W grudniu 2020r. zakupiono dla sołectwa Ustarbowo, Kniewo oraz Orle upominki dla dzieci (gry i książki) z przeznaczeniem przygotowania paczek świątecznych (33 dzieci).

Doposażono w pakiety materiałów dydaktycznych zawierających książki i gry do prowadzenia zajęć z dziećmi dla wszystkich Szkół podstawowych z terenu gminy Wejherowo, dla przedszkola samorządowego w Bolszewie oraz dla Gminnej Biblioteki Publicznej.

Dofinansowano zakup artykułów spożywczych oraz artykułów użytku codziennego z przeznaczeniem na przygotowanie 130 paczek świątecznych dla rodzin oraz seniorów z terenu gminy Wejherowo. Zakupiono artykuły spożywcze oraz gry i książki dla wychowanków PWD w Łęczycach, Warszkwie i Gowinie oraz ich rodzin.

Uwzględniając profilaktyczny charakter przedsięwzięcia i udzielając wsparcia rodzinom objętych pomocą GOPS promowano dobre wzorce zachowań, wskazując, iż ważne jest dla rodzin wspólne spędzanie czasu, nawiązywanie kontaktu emocjonalnego oraz tworzenie więzi z rodziną, by zapobiegać podejmowaniu zachowań ryzykownych przez młodzież i dzieci.

9) Prowadzenie działań związanych z ewaluacją programów pomocy dla dzieci z rodzin alkoholowych

Zgodnie z regulaminem placówek wsparcia dziennego działalność placówki jest prowadzona w oparciu o roczny plan pracy placówki. W ramach swoich obowiązków wychowawcy w placówkach przedkładają organowi prowadzącemu sprawozdania z realizacji planu pracy do końca czerwca i grudnia danego roku kalendarzowego. Wychowawcy w placówkach przekazują na bieżąco wszelkie informacje dotyczące problemów w funkcjonowaniu placówki oraz tych związanych z sytuacją wychowanków. Ocena podejmowanych działań dokonywana jest na bieżąco.

W zakresie realizacji programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodziców, a realizowanych na terenie szkół z terenu gminy Wejherowo należy wskazać, iż dobór programów jest omawiany na spotkaniach z pedagogami szkół i dostosowany do indywidualnych potrzeb poszczególnych placówek. W 2020r. nie wdrożono nowego programu profilaktycznego w placówkach.

10) Tworzenie systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z Płodowym zespołem Alkoholowym oraz ich rodziców i opiekunów, w tym realizacji działań edukacyjnych

Prowadzona jest działalność edukacyjna w zakresie dystrybucji ulotek w ramach posiadanych zasobów, m. in.: „Częstując moja mamę alkoholem, częstujesz też mnie” oraz broszur „Jak zadbać o zdrowie swoje i dziecka”.

11) Dofinansowanie doskonalenia zawodowego osób realizujących zadania GKRPA.

Osoby realizujące zadania w zakresie profilaktyki uzależnień oraz obsługi GKRPA na bieżąco podnosiły swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w szkoleniach z następującego zakresu:

- 2 pracowników GOPS w Wejherowie wzięło udział w szkoleniu „ Procedura NK w obszarze pomocy rodzinie dotkniętej przemocą domową w dobie pandemii”.
- 1 pracownik GOPS w Wejherowie wziął udział w szkoleniu „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacja procedury NK w czasie pandemii”.
- 2 pracowników GOPS w Wejherowie wzięło udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie przemocy oraz procedura NK w czasie pandemii”.

Pomorskie Forum Rozwiązywania Uzależnień uwzględniło w programie szkoleń zakres współpracy z osobami uzależnionymi oraz z członkami rodzin osób uzależnionych w czasie pandemii.

5. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

- 1) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym**
- 2) Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi poprzez organizowanie narad i spotkań służących wypracowaniu wspólnej, lokalnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie.**

Specjalista ds. profilaktyki uczestniczył w spotkaniach grup roboczych jako członek GKRPA, a psycholog pracujących w GOPS był członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego. Odbyły się 3 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast praca w grupach roboczych prowadzona była w ciągu roku na bieżąco według potrzeb.

W zakresie wspólnej lokalnej polityki przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie wzięliśmy udział w Kampanii Biała Wstążka pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego. Interdyscyplinarnie

promowano walkę z przemocą i dyskryminacją kobiet angażując zarówno dzieci i młodzież – uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Wejherowo. Zakupiono i przekazano do szkół z terenu gminy Wejherowo zestawy pakietów edukacyjnych dla psychologów i pedagogów szkolnych oraz do Biblioteki Gminnej. Również wychowankowie placówek i wychowawcy PWD w Łężycach, Gowinie i Warszkuwie otrzymali książki i publikacje z zakresu profilaktyki czy organizacji czasu wolnego.

3) Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie.

Przedstawiciel Komisji ściśle współpracował z pozostałymi członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, kuratorami, przedstawicielami OPIRPA czy grup AA. Działalność GKRPA wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie skupiła się w szczególności na współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez udział przedstawiciela Komisji w spotkaniach grup roboczych.

Podczas spotkań grup roboczych motywowano sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjnym lub terapii, dorosłym ofiarom przemocy wskazywano możliwość zgłoszenia się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz informowano o lokalnej ofercie pomocy dla dzieci pokrzywdzonych. W spotkaniach grup roboczych wzięło udział 30 sprawców. Na spotkaniach grup roboczych po podjęciu jednomyślnej decyzji w sprawie działań podejmowanych w stosunku do rodziny dotkniętej problemem przemocy, to koordynator ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie kierował zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, kontaktował się z przedstawicielami policji bądź z sądem rodzinnym. Z zakresu wspierania osób uzależnionych bądź członków ich rodzin członek GKRPA przeprowadzał rozmowy informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

4) Tworzenie i finansowanie wyspecjalizowanych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.

Osoby mieszkające na terenie gminy Wejherowo dotknięte przemocą w rodzinie w 2020r. mogły uzyskać wsparcie zarówno w punkcie konsultacyjnym OPIRPA w Wejherowie, jak i w punkcie konsultacyjnym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie.

Oferta pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie dorosłym i dzieciom Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020r. w szczególności dotyczyła możliwości udziału w terapii opierającej się na spotkaniach indywidualnych, czy konsultacjach z pracownikami instytucji w zależności od potrzeb. Jak wynika z informacji uzyskanych z OPIRPA w Wejherowie w terapii dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w 2020r. uczestniczyło 28 osób z terenu gminy Wejherowo. W porównaniu z rokiem 2019r., gdzie w terapii dla osób doświadczających przemocy uczestniczyło 26 osób, zauważalna tendencja wzrostowa.

5) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających na w zakresie przeciwdziałania przemocy w tym organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji.

6) Zapewnienie dostępu do stałej superwizji osobom pracującym z członkami rodziny z problemem przemocy

7) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym

8) Prowadzenie i finansowanie grup samopomocowych w tym grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy, dorosłych i dzieci

9) Usprawnienie współpracy z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, którzy mogą kierować osoby stosujące przemoc do w/w programów

10) Wdrażanie i finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie

11) Zwiększenie dostępności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, stworzenie oferty, realizacja działań

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Wejherowo na rok 2020 uwzględniając zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi promował działania kształtujące politykę społeczną, gospodarczą, oświatowo-wychowawczą i zdrowotną, kładąc szczególny nacisk na podnoszenie kompetencji osób pracujących w obszarze profilaktyki oraz przeciwdziałania przemocy.

Współpraca GOPS z GKRPA, PCPR w Wejherowie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w szczególności opierała się na wspieraniu działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec osób uzależnionych doświadczających przemocy domowej poprzez stały kontakt z policją, kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi oraz przedstawicielami szkoły. Poprzez dystrybucję ulotek, podejmowanie interwencji w środowisku przez koordynatora ds. przemocy, pracowników socjalnych oraz dzielnicowych z Komendy Powiatowej Policji w Wejherowie.

Zarówno przedstawiciele organów sprawiedliwości i organów ścigania posiadali wiedzę o możliwości skierowania osób doświadczających przemocy w rodzinie do udziału w grupach wsparcia, jak i osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców. Ponadto w toku prowadzenia postępowania karnego podczas ujawnienia, iż osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu Prokurator Prokuratury Rejonowej zgłaszał informację do GKRPA.

Ścisła współpraca z kuratorami sądowymi umożliwiła wymianę informacji, a w konkretnych przypadkach ustalenie wspólnego planu działań. W 2020r. do GKRPA z Prokuratury Rejonowej wpłynęły 2 zgłoszenia o wszczęcie procedury leczenia odwykowego, również 2 z Sądu Rejonowego w Wejherowie, z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 1 zgłoszenie, z GOPS 10 zgłoszeń .

Prowadzono monitoring osób zgłoszonych do GKRPA poprzez: konsultacje z pracownikami socjalnymi GOPS, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi, członkami rodzin osób uzależnionych, wysyłanie zapytań do Policji, OPiRPA w Wejherowie oraz Sądu Rejonowego w Wejherowie.

12) Realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie, programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.

Programy profilaktyki przemocy w rodzinie realizowane zostały w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Wejherowo na lata 2016-2020, zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie corocznie wdrażano przy współpracy i na terenie szkół podstawowych w gminie Wejherowo, programy profilaktyki uniwersalnej, m.in. Program Domowych Detektywów, „Archipelag Skarbów” oraz „Unplugged”. Dobór programu był konsultowany z pedagogami i psychologami szkół podczas spotkań roboczych w pierwszym kwartale każdego roku kalendarzowego począwszy od 2018 roku. Wdrażanie programu było zapoczątkowane organizacją szkolenia dla realizatorów, zakupem materiałów edukacyjnych i dydaktycznych do jego realizacji. W 2019r. przeprowadzono szkolenie z zakresu wdrożenia Programu „Unplugged”. W 2020r. program ten został wdrożony wyłącznie w Szkole Podstawowej w Nowym Dworze Wejherowskim, gdzie odbyło

się 12 spotkań dla całej społeczności szkolnej w klasach VII-VIII. Z uwagi na pandemię nie wprowadzono nowego programu profilaktycznego w szkołach.

Podjęmowane w 2020r. inicjatywy miały charakter interdyscyplinarny, a przedstawiciele GKRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli we wspólnych przedsięwzięciach. Między innymi w ramach GPPiRPAiPN w gminie Wejherowo na rok 2020 przystąpiono do I Pomorskiego Tygodnia Białej Wstążki pod patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego oraz współfinansowano zakup materiałów dydaktycznych dla szkół i biblioteki. Z uwagi na obecny stan epidemii konieczne było podjęcie działań za pomocą mediów społecznościowych, aby zwrócić uwagę jak największego grona osób na problem przemocy domowej.

13) Prowadzenie edukacji społecznej, w tym tworzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych

W miejscach użyteczności publicznej na bieżąco, bezpłatnie udostępniano i dystrybuowano ulotki oraz plakaty profilaktyczne. Umieszczano na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych informacje dla osób uwikłanych w przemoc.

W 2017r. zgłoszono gminę Wejherowo do ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”, a zakupione ulotki i materiały informacyjne rozpowszechniano również w 2020 roku.

Wychowawcom Placówek Wsparcia Dziennego przekazano plakaty profilaktyczne oraz materiały edukacyjne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, czy przemocy w rodzinie.

CEL. III PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE PODEJMOWANE WOBEC DZIECI, MŁODZIEŻY, RODZICÓW I OPIEKUNÓW.

1) Prowadzenie i /lub współfinansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i rodziców, czy opiekunów tych dzieci.

Na terenie Szkół Podstawowych z Gminy Wejherowo prowadzono:

- we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Wejherowie SP w Bolszewie zorganizowała spotkanie rodziców z przedstawicielem Policji pn. „Profilaktyka narkotykowa i bezpieczeństwo, cyberprzemoc”;
- Szkoła Podstawowa w Gościnnie przeprowadziła warsztaty on-line dotyczące akcji „ STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET”, zakończone konkursem plastycznym.

2) Wspieranie i /lub współfinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych.

3) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.

4) Realizacja i /lub współfinansowanie środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i ich rodzin.

5) Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży upijającej się.

6) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.

W ramach prowadzenia edukacji społecznej z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych zostały udostępniane następujące poradniki: „Jak uchronić dziecko od alkoholu i nikotyny - poradnik dla rodzica, nauczyciela, pedagoga i ucznia”, „Jak uchronić dziecko od środowiska narkotycznego”, „Jak uchronić dziecko od alkoholu i nikotyny”. Dystrybuowano również ulotki edukacyjne, m.in. w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Dobra opieka daje moc”, „Kierowca i alkohol”, „Czy twoje picie jest bezpieczne?”, plakaty w ramach Kampanii „Biała wstążka”, „Mini poradnik dla sprzedawców napojów alkoholowych”, „Jak mówić o AA poza AA”, „Jesteśmy po to, by pomagać” oraz inne.

7) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia

Kontynuowano działania edukacyjne kierowane do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie prawidłowego szacowania wartości sprzedaży napojów alkoholowych z uwzględnieniem ewidencji księgowej. Z uwagi na pandemię zmniejszono zakres działań w tym zakresie, a działania edukacyjne były realizowane podczas bieżących kontroli, których przeprowadzono 7 na terenie gminy w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z Rocznym planem kontroli na 2020 r. bądź w trakcie przeprowadzania oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

2. EDUKACJA PUBLICZNA W ZAKRESIE PROBLEMATYKI ALKOHOLOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

- 1) Tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy i /lub powiatu w zakresie problemów uzależnień.**
- 2) Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii**

Dane o dostępnej ofercie pomocy były udostępniane na tablicach informacyjnych w ośrodku pomocy społecznej, ośrodkach zdrowia, komisariatach i komendach, punktach konsultacyjnych, poradni psychologiczno-pedagogicznej, świetlicach czy klubach. Lista placówek udzielających pomocy była aktualizowana na bieżąco na stronie internetowej ośrodka.

- 3) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii**
- 4) Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych do określonej grupy adresatów**

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Wejherowo na rok 2020 podejmowano działania edukacyjne w środowisku lokalnym z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych: ulotek, plakatów, broszur, które były udostępniane przez pracowników socjalnych podczas pracy z rodzinami, podczas rozmów

edukacyjny ale również na stronie internetowej Ośrodka oraz za pomocą mediów społecznościowych, ponieważ realizacja masowych imprez plenerowych była niemożliwa.

- 5) **Edukacja lokalnych decydentów i radnych, co do wagi i skali problematyki alkoholowej poprzez zapraszanie do lokalnych debat, kampanii edukacyjnych, udziału w imprezach profilaktycznych, zapoznanie z lokalną i ogólnopolską diagnozą problemów alkoholowych.**
- 6) **Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami, monitorowanie zawartości pojawiających się tam artykułów pod kątem problematyki alkoholowej, inicjowanie artykułów na ten temat.**

Monitorowano zawartość pojawiających się artykułów prasowych oraz programów pod kątem problematyki alkoholowej. Na stronie internetowej GOPS i Urzędu Gminy w Wejherowie udostępniane były informacje związane z bieżącą działalnością.

- 7) **Promowanie działań gminy na forum regionalnym, krajowym i międzynarodowym w konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez województwa, instytucje centralne czy też międzynarodowe.**

Przedstawiciele GKRPA oraz pracownicy GOPS uczestniczyli w 2020 roku w szkoleniach przeprowadzanych w ośrodku w systemie online. W związku z pandemią na terenie województwa nie organizowano konferencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

- 8) **Prowadzenie edukacji społecznej w tym zakup tworzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.**
- 9) **Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.**
- 10) **Wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prenumeraty lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism.**

3. DZIAŁANIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA NIETRZEŻWOŚCI NA DROGACH

- 1) **Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi**
- 2) **Organizacja/udział w kampaniach społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego**
- 3) **Podjęcie działań z zakresu nawiązania kontaktu ze szkołami średnimi w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych poświęconych bezpieczeństwu komunikacyjnemu**
- 4) **Prowadzenie specjalistycznych szkoleń skierowanych do kierowców zawodowych przy współpracy z pracodawcami**
- 5) **Organizowanie programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu**
- 6) **Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych (np. policji czy straży miejskiej)**

Przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach było kolejnym zadaniem uwzględnionym w ramach GPPiRPAiPN. Do instytucji zobowiązanych do realizacji w/w działań należą m.in. przedstawiciele policji.

Informowanie o zasadach bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców na drogach, zasady bezpiecznego korzystania ze środków transportu czy umiejętność bezpiecznego zachowania się na drodze przez dzieci, to tylko nieliczne elementy zadania przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.

W 2020r. Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie współpracowała z GOPS w szczególności w zakresie badania stanu technicznego pojazdów i trzeźwości kierowców z firm transportowych, którym zlecono organizację transportu podczas wycieczek i kolonii. Łącznie na prośbę ośrodka w 2020r. przeprowadzono 2 kontrole, gdzie badani kierowcy oraz pojazdy zostały dopuszczone do ruchu.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w ramach ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom” dystrybuowano ulotki i materiały edukacyjne.

Podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego poruszano również tematy związane z bezpieczeństwem mieszkańców, omawiano problem miejsc szczególnie niebezpiecznych w gminie oraz mapę zagrożeń.

4. DZIAŁANIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA NIETRZEŻWOŚCI W MIEJSCACH PUBLICZNYCH.

1) Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi

2) Podejmowanie działań w środowisku pracy poprzez kampanie edukacyjne, działania edukacyjne

CEL IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII.

REALIZACJA ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU POPRZEZ PODEJMOWANIE AKTYWNOŚCI W NASTĘPUJĄCYCH OBSZARACH:

- 1) Wspomaganie działalności stowarzyszeń abstynenckich w działaniach trzeźwościowych (w tym rehabilitacyjnych) pomocowych, kulturalno-towarzyskich, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia;**
- 2) Podejmowanie działań promocyjnych w zakresie podejmowanych działań;**
- 3) Współpraca stowarzyszeń abstynenckich z podmiotami zewnętrznymi, samorządem lokalnym, w tym z GKRPA;**
- 4) Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób objętych działaniami stowarzyszenia abstynenckiego;**
- 5) Prowadzenie programów edukacyjnych dla przedstawicieli samorządów, lokalnych stowarzyszeń abstynenckich oraz członków GKRPA.**

Realizacja zadań gminnego programu realizowana jest poprzez podejmowanie aktywności w następujących obszarach: trzeźwościowych, pomocowych (w tym interwencyjnych), na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia, kulturalno-towarzyskich, ukierunkowanych na dzieci i młodzież, współdziałanie ze społecznością lokalną na rzecz promowania zdrowego stylu życia,

współpracy z innymi organizacjami i instytucjami. Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki ważnym partnerem dla gminy są stowarzyszenia abstynenckie, promujące trzeźwy styl życia dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Na terenie gminy Wejherowo funkcjonują grupy w ramach Ruchu AA , Al-Anon, Al-teen oraz DDA. Oferta zawierająca terminy i miejsca spotkań jest aktualizowana na bieżąco i przekazywana do GOPS, a następnie udostępniana osobom uzależnionym. Spotkania odbywają się m.in w następujących miejscowościach: w Luzinie, w Wejherowie, Orlu czy Kębłowie.

6) Współdziałanie na rzecz i ze społecznością lokalną na rzecz promowania zdrowego stylu życia,

Zarządzeniem nr 43/2020 Wójta Gminy Wejherowo z dnia 21 kwietnia 2020r. w sprawie odwołania wszystkich imprez kulturalnych oraz sportowych organizowanych przez Gminę Wejherowo, jednostki organizacyjne Gminy Wejherowo oraz przez samorządową instytucję kultury w Gminie Wejherowo odwołano wszystkie imprezy kulturalne oraz sportowe.

Pandemia znacząco wpłynęła na życie kulturalne i rodzinne uniemożliwiając organizację np. dnia dziecka, czy innych imprez plenerowych.

Ponadto w 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie we współpracy ze Szkołą Podstawową w Gościcinie kontynuował realizację warsztatów dla młodzieży pn. „Szkoła wolna od nienawiści”. Warsztaty na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie były realizowane przez fundację IRSE. Dofinansowano z programu część kosztów.

7) Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami (policja, prokuratura, sąd, organizacje kościelne, stowarzyszenia, fundacje, CIK, Starostwo Powiatowe, centrami kultury, itp.).

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych narkomanią podejmowane były wspólne działania organizacji czasu wolnego dzieciom i rodzicom, w szczególności w ramach działalności Placówek Wsparcia Dziennego oraz Klubów Gier.

Uwzględniając profilaktyczny charakter przedsięwzięcia i udzielając wsparcia rodzinom objętych pomocą GOPS promowano dobre wzorce zachowań, wskazując, iż ważne jest dla rodzin wspólne spędzanie czasu, nawiązywanie kontaktu emocjonalnego oraz tworzenie więzi z rodziną, by zapobiegać podejmowaniu zachowań ryzykownych przez młodzież i dzieci.

CEL V. ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z INSTYTUCJI PRAWNEJ ZOBOWIĄZANIA DO LECZENIA.

1) Przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami zgłoszonymi do komisji.

Realizacja w/w celu odbywa się poprzez podejmowanie działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązania do leczenia i działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2020 roku odbyły się 34 posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie dla porównania w 2019 roku odbyły się 43 posiedzenia GKRPA. W skład komisji wchodziło 8 członków.

Rozmowy interwencyjne z osobami zgłoszonymi do komisji w szczególności były przeprowadzane na posiedzeniach Komisji przez Zespół ds. Lecznictwa i pomocy rodzinie.

Prowadzono monitoring osób zgłoszonych do GKRPA poprzez: konsultacje z pracownikami socjalnymi GOPS, pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi, członkami rodzin osób uzależnionych, wysyłanie zapytań do Policji, OPIRPA w Wejherowie czy Sądu Rejonowego w Wejherowie.

Pomoc osobom uwikłanym w problem uzależnień świadczone poprzez udzielanie informacji w punkcie konsultacyjnym nt. uzależnień i ich leczenia, przyjmowanie wniosków o leczenie osób uzależnionych, przeprowadzanie rozmów motywujących do podjęcia leczenia, przeprowadzanie cykli rozmów podtrzymujących trzeźwienie, kierowanie do ośrodków terapii uzależnień, kierowanie do instytucji pomocowych, objęcie opieką dzieci z rodzin borykających się z problemem uzależnień w placówkach opiekuńczo wychowawczych i w klubach gier. Współpracowano z kuratorami sądowymi, a podczas indywidualnych spotkań omawiano konkretne sytuacje i ustalano wspólny plan działań.

W 2020r. na posiedzenia GKRPA w sprawie wyjaśnienia informacji powziętych przez komisję zaproszono ogółem **22** osób. Jednocześnie liczba rozmów przeprowadzona przez Komisję wyniosła **21**, na **56** umówionych spotkań. Do Gminnej Komisji w 2020 r. wpłynęło **20** nowych zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkohol, z czego **2** sprawy przekazano zgodnie z właściwością miejscową. Łącznie w 2020r. prowadzono sprawy **49** osób zgłoszonych do GKRPA, natomiast **31** spraw zostało zakończonych, w tym **14** poprzez skierowanie wniosku do Sądu o zastosowanie obowiązku przymusu leczenia odwykowego. Skierowano na badanie do biegłego w kierunku stwierdzenia lub wykluczenia uzależnienia **13** osób. Przedstawiciel GKRPA uczestniczył również w **3** posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w Grupach Roboczych.

2) Zlecenie biegłym sądowym sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. GKRPA gminy Wejherowo skierowała w 2020r. **13** osób na badanie biegłego w kierunku stwierdzenia lub wykluczenia uzależnienia od alkoholu.

3) Kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie odwykowym, leczenie zamknięte.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020r. złożyła do Sądu Rejonowego w Wejherowie **14** wniosków o zastosowanie przymusu leczenia.

4) Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu pod względem ustawowych warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

W rocznym planie kontroli na 2020r. zaplanowano przeprowadzenie 11 kontroli, w tym z zakresu przestrzegania zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych – 6, z zakresu weryfikacji oświadczeń – 4 oraz 1 kontrolę z zakresu stopnia wdrożenia zaleceń pokontrolnych z 2019r. Przeprowadzono **7** kontroli. Nie wskazano uchybień ani zaleceń pokontrolnych. Ponadto 2 z kontroli nie zostały przeprowadzone w związku z zakończeniem działalności przez przedsiębiorcę,

a 1 postępowanie kontrolne umorzono z uwagi na jego bezprzedmiotowość uwzględniając fakt wygaśnięcia zezwolenia.

Podczas kontroli prowadzono działania informacyjne w szczególności w zakresie weryfikacji wartości sprzedaży napojów alkoholowych oraz promocji i reklamy. W 2020r. nie wpłynęły żadne skargi dotyczące zakłócania porządku publicznego w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych w stosunku do punktów z terenu gminy Wejherowo.

5) Podejmowanie działań wobec osób sprzedających alkohol niezgodnie z zasadami w ustawie o wychowaniu w trzeźwości (art. 18 ust. 10).

Jak wynika z informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Wejherowo w roku 2020 na podstawie informacji pokontrolnych przekazanych z GKRPA w zakresie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wszczęto 1 postępowanie, które nie zakończyło się odbiorem zezwolenia.

6) Opiniowanie wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie usytuowania placówek handlowych i uwzględnienia limitów punktów zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

W 2020 r. do GKRPA wpłynęło **13** wniosków o wydanie opinii dla złożonych podań o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie usytuowania placówki handlowej i limitu punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Wejherowo, zgodnie z uchwałami Rady Gminy. Zaopiniowano **13** wniosków o wydanie zezwolenia na handel napojami alkoholowymi, wydając **16** Postanowień pozytywnie opiniując złożone wnioski. Odbyło się **16** oględzin punktów sprzedaży, dokumentowanych za pomocą Protokołu.

Należy nadmienić, iż z uwagi na zmiany w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada Gminy Wejherowo podjęła Uchwałę nr XLIII/517/2018 z dnia 20 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc ich sprzedaży i podawania. Ustalono, iż na terenie gminy Wejherowo ustala się maksymalna liczbę:

1) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, odrębnie dla napojów alkoholowych:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa- 75 zezwoleń,
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 75 zezwoleń
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu- 75 zezwoleń,

2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w liczbie - 45 zezwoleń;

3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 180 zezwoleń.

Ponadto ustalono, iż punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 m od placówek oświatowo-wychowawczych, obiektów kultu religijnego oraz obiektów służby zdrowia, a pomiaru odległości dokonuje się środkiem najkrótszej trasy dla pieszych na drodze publicznej od wejścia do punktu do wejścia do obiektu wymienionych powyżej. Przed podjęciem uchwały Rada gminy zasięgnęła opinii jednostek pomocniczych gminy.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki na realizację Programu pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2020r. na realizację zadań wydatkowano kwotę **453 135,28 zł**, a **20 200,00 zł** na przeciwdziałanie narkomanii.

IV. MONITOROWANIE PROGRAMU.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wejherowo na rok 2020 umożliwiła osiągnięcie następujących wskaźników:

CEL I ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

- 1) Liczba wspieranych placówek leczenia uzależnień- **1**;
- 2) Liczba prowadzonych punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin- **2**;
liczba konsultacji - **50**;

CEL II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

- 1) Liczba osób z którymi prowadzono pracę terapeutyczną z rodziną w OPIRPA - **66** osób, 57 rodzin;
- 2) Liczba placówek wsparcia dziennego z programem opiekuńczo-wychowawczym – **3**;
Liczba Klubów Gier- **4**;
Liczba dzieci w PWD i Klubach Gier – **88** (w tym 48 w PWD – narastająco i 45 KG);
- 3) Liczba zajęć i programów socjoterapeutycznych w tym w formie zajęć poza szkolnych oraz w okresie ferii i wakacji – **2**;
Liczba osób – **14**;
- 4) Liczba uczestników obozów socjoterapeutycznych, profilaktyczno-profilaktycznych oraz wypoczynku letniego – **30**;
- 5) Liczba dofinansowanych szkoleń, kursów specjalistycznych, superwizji w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/przemocy – **0**;
- 6) Liczba dożywianych dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – **132**;
- 7) Liczba działań związanych z finansowaniem nagród, upominków oraz paczek okolicznościowych – **5**;
- 8) Liczba organizowanych spotkań i zajęć w celu podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców, w tym w szczególności rodziców dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii – **0**;
- 9) Liczba raportów związanych z ewaluacją programów pomocy dla dzieci z rodzin alkoholowych- **7**, (6 sprawozdań PWD, 1 z realizacji programu profilaktycznego na kolonii);
- 10) Liczba podjętych inicjatyw tworzenia systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z płodowym Zespołem Alkoholowym oraz ich rodziców i opiekunów, w tym realizacja działań edukacyjnych- **0**;
- 11) Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania GKRPA –**2**;
Liczba uczestników szkoleń – **2**;
- 12) Liczba inicjatyw związanych z upowszechnianiem informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie - **3**;
- 13) Ilość narad/spotkań w zakresie doskonalenia i upowszechnienia standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – **3**;

- 14) Ilość szkoleń, konferencji, superwizji w zakresie podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1;
- 15) Ilość prowadzonych grup/ ilość uczestników samopomocowych w tym grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy, dorosłych i dzieci – 3;
Liczba uczestników – 44;
- 16) Liczba współpracujących instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy – 10;
- 17) Liczba działań w zakresie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie – 1;
- 18) Liczba programów profilaktyki przemocy w rodzinie, programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową – 1.

CEL III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1) Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów

- 1) Liczba programów prowadzonych i /lub współfinansowanych na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży i rodziców, czy opiekunów tych dzieci – 5;
- 2) Liczba programów wspieranych i współfinansowanych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych – 5;
- 3) Liczba dofinansowanych szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz mających na celu rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów – 1;
- 4) Liczba programów, działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia – 7.

2) Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii

- 1) Liczba punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy - 2;
- 2) Liczba instytucji w systemie przekazywania informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie problemów uzależnień – 10;
- 3) Liczba kampanii lokalnych i ogólnopolskich związanych z profilaktyką problemów uzależnień i przeciwdziałania narkomanii – 1;
- 4) Ilość debat, kampanii w zakresie edukacji lokalnych dysydentów, co do wagi i skali problematyki alkoholowej – 0;
- 5) Liczba wspólnych inicjatyw z lokalnymi i regionalnymi mediami – 0;
- 6) Liczba konferencji, seminariów promujących działania gminy organizowanych przez województwa, instytucje centralne lub międzynarodowe – 0;
- 7) Liczba materiałów w celu prowadzenia edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii – 10.

3) Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach

- 1) Liczba działań w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi – 5;
- 2) Liczba kampanii społecznych z zakresu zwiększania bezpieczeństwa ruchu drogowego – 1;

- 3) Liczba inicjatyw w zakresie nawiązania kontaktu ze szkołami średnimi w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych poświęconych bezpieczeństwu komunikacyjnemu – **0**;
- 4) Liczba specjalistycznych szkoleń skierowanych do kierowców zawodowych przy współpracy z pracodawcami- **0**;
- 5) Liczba programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu- **0**;
- 6) Liczba działań w zakresie inicjowania współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych (np. policji i straży miejskiej) - **0**.

4) Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w miejscach publicznych

- 1) Liczba szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi – **3**;
- 2) Liczba działań edukacyjnych podejmowanych w środowisku pracy na rzecz nietrzeźwości w miejscach publicznych – **1**.

CEL IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- 1) Liczba partnerów/ stowarzyszeń abstynenckich w działaniach trzeźwościowych, pomocowych, kulturalno-towarzyskich, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia – **1**;
- 2) Liczba działań promocyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii – **5**;
- 3) Liczba programów edukacyjnych dla przedstawicieli samorządów, lokalnych stowarzyszeń abstynenckich oraz członków GKRPA – **1**;
- 4) Liczba działań na rzecz i ze społecznością lokalną na rzecz promowania zdrowego stylu życia – **0**;
- 5) Liczba działań współpracy z innymi organizacjami i instytucjami (policja, prokuratura, sąd, organizacje kościelne, stowarzyszenia, fundacje, starostwo powiatowe) – **0**.

CEL V. ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1) Liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjnych z osobami zgłoszonymi do Komisji - **33**;
- 2) Liczba skierowanych osób na badanie do biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu – **13**;
- 3) Liczba skierowanych wniosków do Sądu w zakresie przymusu leczenia odwykowego – **14**;
- 4) Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem ustawowych warunków sprzedaży napojów alkoholowych- **7**;
- 5) Liczba działań podejmowanych wobec osób sprzedających alkohol niezgodnie z zasadami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości (art. 18 ust.10) – **0**;
- 6) Liczba otrzymanych wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie usytuowania placówek handlowych i uwzględnienie limitów punktów zezwoleń – **13** wydano **16** opinii/ postanowień pozytywnych.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE.

Analizując realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2020 roku należy wskazać, iż w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu GOPS na podstawie

umowy kontynuował współpracę z placówką leczenia uzależnień tj. z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie.

Rosnący poziom finansowania świadczeń zdrowotnych w obszarze leczenia uzależnienia przez Narodowy Fundusz Zdrowia nie zabezpiecza realnego popytu na te świadczenia. Dlatego zasadne jest dalsze wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu w celu podniesienia jakości świadczonych usług, a w szczególności dostosowania ich do konkretnych potrzeb osób zgłaszających się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ustawa z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wpłynęła na funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na zmianę formy wspierania osób nadużywających alkohol i członków ich rodzin. W pierwszej kolejności należy tu wskazać wprowadzenie przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie „teleporad” i przejście od formy pracy grupowej do wyłącznie indywidualnych konsultacji. Osoby kierowane do ośrodka uzyskiwały niezwłocznie możliwość podjęcia terapii w zakresie uzależnienia. Nie odnotowano spadku jakości realizowanych usług w tym zakresie. Dostosowując system wspierania do trwającej nadal pandemii Ośrodek Profilaktyki wraca obecnie do systemu pracy grupowej: grup motywacyjnych oraz grup edukacyjnych wykorzystując usługi online.

Gdy mówimy o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy zaznaczyć, iż w dalszym ciągu główny nacisk kładzie się na podnoszenie kompetencji członków w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami oraz pod kątem przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Sytuacja pandemii powodując przedłużający się lęk i stres, a także ograniczenie kontaktów społecznych sprzyja wzrostowi spożycia alkoholu, który z kolei obniża odporność organizmu i może zwiększyć ryzyko zakażenia oraz ostrzejszego przebiegu choroby. Pandemia zwiększa więc zapotrzebowanie na pomoc dla członków rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy. Organizując pracę GKRPA należy pamiętać o konieczności zapewnienia bezpieczeństwa zarówno członków komisji, jak i osobom stawiającym się na jej posiedzenia. Z tego względu należy mieć na uwadze zalecenia i wytyczne w związku ze stanem epidemii oraz zadbać o środki ochrony osobistej. W roku sprawozdawczym dokonano zmiany w składzie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z 7 do 8 członków. Zmiana została podyktowana przejściem na czasową pracę zdalną z wykorzystaniem możliwości konsultacji telefonicznych czy kontaktu online z osobami zgłoszonymi czy członkami ich rodzin. Członkowie komisji przeprowadzili łącznie 50 konsultacji z osobami uzależnionymi lub członkami ich rodzin, ponadto 21 rozmów z osobami zaproszonymi na posiedzenie Komisji.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzono zgodnie z Rocznym planem kontroli na 2020r., z zastosowaniem wymaganych zasad ochrony osobistej rekomendowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny. Z uwagi na odstąpienie od organizacji szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, działania edukacyjno-informacyjne były prowadzone podczas realizowanych kontroli oraz oględzin punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Działania kontrolne będą kontynuowane w 2021r. W związku z Ustawą z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 należy rozważyć możliwość pracy zdalnej GKRPA i jednoczesny kontakt ze sprzedawcami napojów alkoholowych.

Uwzględniając tendencję dynamicznie rozwijającej się wiedzy w obszarze leczenia uzależnień czy rosnących wymagań związanych ze zmianą aktów prawnych regulujących tematykę przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, zasadne jest dalsze podnoszenie kompetencji członków GKRPA i dostosowanie zagadnień do ich indywidualnych potrzeb. W roku 2020 zrezygnowano z organizacji

szkolenia dla członków Komisji, zaplanowano szkolenie dla nowego członka oraz referenta zatrudnionego do obsługi administracyjnej.

TABELA 1: Wyszczególnione działania GKRPA w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba posiedzeń komisji	25	43	34
Liczba osób zaproszonych na Komisję	28	20	22
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy	85	33	21
Liczba spraw skierowanych do Sądu o przymus leczenia	11	15	13
Liczba kontroli punktów sprzedaży	8	10	7
Liczba prowadzonych spraw	70	71	49
Liczba zakończonych spraw	36	42	30
Liczba rozpatrzonych wniosków na sprzedaż/ wydanych opinii	25	23	13/16

Źródło: opracowanie własne

Analizując działalność profilaktyczną realizowaną na terenie Placówek Wsparcia Dziennego, Klubów Gier oraz w szkołach podstawowych na terenie gminy Wejherowo należy wskazać na znaczny spadek realizowanych zadań. Wynikające z pandemii ograniczenia w organizacji zajęć dydaktycznych i edukacyjnych zarówno w szkołach jak i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, wpłynęły na brak możliwości kontaktu osobistego wychowawców, psychologów czy pedagogów z uczniami/wychowankami. Nakaz pracy zdalnej ograniczył kontakt dzieci z rówieśnikami, ale również uniemożliwił kontakty z rodzicami czy możliwość organizacji czasu wolnego dzieci i rodzin. W bieżącym roku należy skupić się na niwelowaniu skutków izolacji poprzez wyrównywanie braków rozwojowych i emocjonalnych z wykorzystaniem metod pracy podwórkowej oraz działań środowiskowych (zajęć sportowych, warsztatów letnich, „zielonej szkoły”). Opierając się na rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Trzeba położyć nacisk na profilaktykę wśród dzieci i młodzieży, aby wypracować właściwą postawę i zwiększyć ich szanse na dalszy prawidłowy rozwój.

Zasadnym wydaje się kontynuowanie w kolejnych latach działań zgodnych z Narodowym Programem Zdrowia ukierunkowanych na:

- 1) dalsze zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej skierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin, poszerzanie oferty oraz prowadzenie działań informacyjnych, w szczególności poprzez:
 - wspieranie osób uzależnionych
 - współpracę osób uzależnionych oraz członków ich rodzin z psychologiem,
 - motywowanie do udziału w terapii w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - informowanie o dostępnych placówkach oferujących leczenie odwykowe;

- 2) kontynuacja profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w środowisku lokalnym, szkołach oraz wśród sprzedawców napojów alkoholowych;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy terapeutycznej, prawnej, psychologicznej również w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie, również poprzez uczestnictwo dzieci w zajęciach w Placówkach wsparcia Dziennego i Klubach Gier;
- 4) działalność edukacyjno-informacyjną w środowisku lokalnym w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i promocji zasad bezpieczeństwa i zdrowego życia poprzez współpracę z Policją, ośrodkami szkolenia kierowców, szkołami;
- 5) rozwój działalności GKRPA w zakresie edukacji sprzedawców alkoholi oraz monitorowania punktów sprzedaży alkoholu pod względem ustawowych warunków sprzedaży napojów alkoholowych, poprzez realizację szkoleń dla sprzedawców czy udział w ogólnopolskich kampaniach informacyjnych.